

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра професійної освіти та технологій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”



Завідувач кафедри
к.п.н., доцент Перегудова В.І.
“25” 08 2025 року

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
НАВЧАЛЬНОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність A5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма «Професійна освіта. Енергетика, енергоефективність та енергозбереження»
(назва освітньої програми)

Спеціалізація A5.33 Енергетика, електротехніка та електромеханіка
(назва спеціалізації)

Факультет фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти
(назва факультету)

Запоріжжя, 2025

Методичні рекомендації до навчальної (педагогічної) практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А5.33 Професійна освіта (енергетика, електротехніка та електромеханіка). Запоріжжя: БДПУ, 2025. 35 с.

Освітня програма «Професійна освіта. Енергетика, енергоефективність та енергозбереження»

Розробники: доктор педагогічних наук, професор кафедри професійної освіти та технологій Жигірь Вікторія Іванівна, кандидат педагогічних наук

У методичних рекомендаціях визначено мету та завдання навчальної (педагогічної) практики, висвітлено принципи організації навчальної (педагогічної) практики здобувачів вищої освіти, представлено перелік звітної документації, програму навчальної (педагогічної) практики, форми та методи контролю, запропоновано орієнтовні матеріали на допомогу студентам-практикантам.

Адресовано здобувачам вищої освіти спеціальності А5.33 Професійна освіта (енергетика, електротехніка та електромеханіка), керівникам і організаторам навчальної (педагогічної) практики, викладачам, науковим та науково-педагогічним працівникам, педагогам-практикам, методистам закладів професійної, фахової передвищої освіти.

Методичні рекомендації погоджено робочою групою освітньої програми «Професійна освіта. Енергетика, енергоефективність та енергозбереження» та схвалено на засіданні кафедри професійної освіти та технологій

від “25” серпня 2025 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри професійної освіти та технологій



Перегудова В.І.

(підпис) (прізвище та ініціали)



Жигірь В.І.

(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

© БДПУ, 2025 рік

© Жигірь 2025 рік

ВСТУП

Завершення професійної підготовки здобувачів вищої освіти є неможливим без проходження практики, яка надає можливість познайомитися з реальними умовами професійної діяльності. Практика є невід'ємною складовою процесу підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А5.33 Професійна освіта (енергетика, електротехніка та електромеханіка), вона тісно пов'язана освітнім процесом, оскільки дає можливість використати отримані знання для набуття практичних навичок шляхом розв'язання різнопланових завдань, самостійного проведення навчальних занять у закладах професійної та фахової передвищої освіти, а також усвідомити відповідальність й багатогранність майбутньої професійної діяльності.

Організація практичної підготовки зазначених здобувачів здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Положення про організацію освітнього процесу у Бердянському державному педагогічному університеті», «Положення про практику в Бердянському державному педагогічному університеті», вимог освітньо-професійної програми (ОПП) «Професійна освіта. Енергетика, енергоефективність та енергозбереження», затверджених у встановленому порядку.

Навчальна (педагогічна) практика відкриває студентам двері до майбутньої професійної діяльності та розширює їхні можливості для подальшого розвитку в освітній галузі. Вона є важливою частиною практико орієнтованої підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і призначена для виявлення й оцінки рівня сформованості їх професійних компетентностей щодо організації освітнього процесу, комплексу надпредметних навичок, універсальних навичок європейського рівня soft skills, які відповідають за успішну реалізацію фахової діяльності та її високу продуктивність.

Навчальна (педагогічна) практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А5.33 Професійна освіта (енергетика, електротехніка та електромеханіка). Відповідно до навчального плану підготовки бакалаврів і графіку освітнього процесу студенти 3 курсу протягом 6 семестру проходять навчальну (педагогічну) практику загальною тривалістю чотири тижні (6 кредитів) на відповідних базах практики (заклади професійної, фахової передвищої освіти).

Навчально-методичне керівництво та виконання програми практики забезпечує випускова кафедра.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою навчальної (педагогічної) практики є ознайомлення студентів із особливостями організації та проведення навчально-виховної роботи педагогів професійної школи в умовах реального освітнього процесу в системі закладів професійної, фахової передвищої освіти; збір матеріалів для курсового дослідження.

Основними завданнями навчальної (педагогічної) практики є:

- продовження формування психолого-педагогічної компетентності студентів;
- формування в здобувачів вищої освіти власної педагогічної позиції по відношенню до професійної освіти в аспектах її структури, організації, функціонування та управління;
- ознайомлення зі структурою закладів професійної, фахової передвищої освіти, з адміністрацією, викладачами, майстрами виробничого навчання, керівниками структурних підрозділів;
- формування професійної спрямованості майбутніх педагогів професійного навчання;
- поглиблення зв'язку теоретичних знань із психолого-педагогічних дисциплін із реальною педагогічною діяльністю в закладах професійної, фахової передвищої освіти;
- формування здатності до використання знань для розв'язання конкретних навчальних і виховних завдань;
- формування у студентів мотиваційної готовності до роботи в закладах професійної, фахової передвищої освіти;
- ознайомлення студентів із сучасними методами, формами та засобами професійно-педагогічної діяльності, новими прогресивними технологіями викладання;
- розвиток аналітичних і рефлексивних умінь здобувачів під час дослідження реального педагогічного процесу в закладах професійної, фахової передвищої освіти (далі – **професійної освіти**).

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

2.1 Груповий керівник практики:

- спільно з керівником закладу професійної освіти розподіляє студентів по академічних групах;
- спільно з викладачами від закладів професійної освіти допомагає кожному студенту скласти індивідуальний план роботи на весь період практики, визначити обсяг і зміст навчальних, позакласних заходів, зміст роботи з класного керівництва, затверджує цей план;
- збирає і аналізує документацію, здану студентами, складає звіт за підсумками практики і здає його факультетському керівникові педпрактики;
- бере участь у настановчих і підсумкових конференціях з педагогічної практики, а також у нарадах, які проводяться профільною кафедрою;
- бере участь у проведенні заліку з практики, спільно з викладачами профільної кафедри виставляє загальну оцінку.

2.2 Керівник практики від закладу професійної освіти:

- проводить інструктаж практикантів з питань охорони праці та техніки безпеки;

- знайомить прикріплених до нього студентів з планом своєї навчально-виховної роботи, проводить відкриті уроки й позакласні заняття для практикантів та організовує їх обговорення,

- разом з груповим керівником педпрактики планує й розподіляє між студентами теми уроків й позакласних занять з предмета,

- контролює проходження студентами практики;

- контролює виконання студентами програми практики, підписує звіти студентів;

- дає студенту характеристику і оцінює проведену ним навчально-виховну роботу;

- бере участь у педагогічній раді, де обговорюються підсумки педагогічної практики студентів, і, по можливості, підсумкової конференції в університеті.

2.3 Факультетський керівник педагогічної практики:

- визначає заклади професійної освіти для проведення практики;

- розподіляє студентів по групах, закріплює їх за базами практики;

- визначає разом із завідуючими кафедр викладачів кафедр для керівництва практикою;

- готує відповідну документацію й забезпечує нею студентів-практикантів, керівників практики;

- організовує проведення настановчих і підсумкових конференцій за участю керівників практики, працівників закладів професійної освіти;

- контролює роботу керівників педпрактики;

- підбиває підсумки педагогічної практики.

2.4. Студент, що проходить практику

має право:

- обирати базу практики за власним бажанням;

- звертатись з усіх питань, пов'язаних з проходженням практики до керівників практики, викладачів, методистів, адміністрації закладів професійної освіти;

- користуватися бібліотекою, навчальними кабінетами, навчально-методичними посібниками;

- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу в закладі професійної освіти, організації практики, брати участь у конференціях;

- отримувати пояснення про попередню оцінку за педагогічну практику від методистів бази практики та університету;

- звертатися щодо суперечливих питань до керівника практики та декана факультету.

Під час педагогічної практики **студент-практикант зобов'язаний:**

- проводити свою діяльність згідно з вимогами закладів професійної освіти, правилами внутрішнього розпорядку, виконувати розпорядження адміністрації, планувати роботу учнів;

- виконувати всі види робіт, передбачених програмою педагогічної практики;

– вести щоденник педагогічної практики, фіксуючи в ньому психолого-педагогічні спостереження, проведені на уроках, під час позакласних заходів, в ході індивідуальної роботи з учнями;

– бути для учнів взірцем інтелекту, професіоналізму, працелюбності, організованості, дисциплінованості, ввічливості, охайності.

Упродовж педагогічної практики студент працює в закладі професійної освіти не менше п'яти днів на тиждень, протягом шести годин.

Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин і отримав незадовільну оцінку, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених університетом. Студенту, який в останнє отримав негативну оцінку з практики на комісії, відраховується з університету.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин (хвороба, перебування на стажуванні за кордоном), вона переноситься на період проходження практики без відриву від занять в університеті.

Студент, який має академічну заборгованість з інших дисциплін за попередній семестр, до проходження практики допускається, академічну заборгованість ліквідує у вільний від навчального навантаження час.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Модуль 1: Підготовча робота практиканта

Методичні засади реалізації етапів навчальної (педагогічної) практики

Тема 1. Настановна конференція.

Узгодження організаційних аспектів проведення навчальної (педагогічної) практики в закладах професійної освіти на базі університету. Конкретизація завдань педагогічної практики у методичній, педагогічній та психологічній площині.

Тема 2. Вступне заняття. Організаційна частина роботи практиканта

Зустріч здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з адміністрацією закладу професійної освіти. Ознайомлення з матеріально-технічною базою, методичним, бібліотечним фондом закладу професійної освіти.

Аналіз документації академічної групи, за якою закріплений практикант: навчального плану; плану виховної роботи (напрями за видами виховної роботи, системність, традиції), організаційно-методичного забезпечення (наявність ТЗН, наочних посібників, літератури в бібліотеці);

Складання плану навчально-виховної роботи на період практики;

Тема 3. Аналіз документів, що регламентують діяльність викладання дисциплін енергетичного спрямування, куратора академічної групи.

Аналіз документів, що регламентують діяльність викладача та майстра виробничого навчання з енергетики, електротехніки, електромеханіки, Ознайомлення з календарним планом, планом-конспектом заняття та його специфікою.

Аналіз документів, що регламентують діяльність класного керівника (куратора групи) (академічний журнал групи, журнал з техніки безпеки, план виховної роботи куратора, особові справи, робочий зошит керівника групи, робота з батьками тощо).

Тема 4. Відвідування, методичний та психолого-педагогічний аналіз теоретичних та практичних занять, уроків виробничого навчання.

Аналіз календарно-тематичного плану освітнього процесу. Алгоритм аналізу занять, семінарів, уроків виробничого навчання. Методика проведення психолого-педагогічного аналізу занять, семінарів, уроків виробничого навчання.

Спостереження за учнями, проявом їх індивідуальних та типологічних особливостей, особистісних характеристик. Ознайомлення з методами дослідження особистості, когнітивних процесів та професійних нахилів, інтересів.

Тема 5. Виконання індивідуальних завдань з педагогічних дисциплін

Завдання 1. Ознайомитися з закладом професійної, фахової передвищої освіти, поспілкуватися з адміністрацією, викладачами, майстрами виробничого навчання, класним керівником (куратором). Познайомитися з учнівським (студентським) колективом, його активом (склад, індивідуальна характеристика, працездатність, авторитет, ступінь лідерства). Отримані дані зафіксувати в щоденнику психолого-педагогічних спостережень.

Завдання 2. Ознайомитися з правилами ведення журналу академічної групи. Ознайомитися з дисциплінами, що викладаються для учнів (студентів) у закріпленій групі, навчальним розкладом, обов'язками класного керівника (куратора групи). Занести до щоденника список учнів (студентів) групи, розклад занять і розклад дзвінків, відомості про навчальні дисципліни та викладачів.

Завдання 3. Ознайомитися з навчальним планом для однієї спеціальності. Виокремити: назву спеціальності, кваліфікацію (яку отримає учень), термін навчання, рік затвердження та основні розділи навчального плану.

Завдання 4. Ознайомитися зі здійсненням освітнього процесу в закладах професійної освіти; особливостями формування розкладу і навчального навантаження учнів (студентів) на тиждень; форми навчальних занять у закладі професійної освіти.

Завдання 5. Ознайомитися з матеріально-технічною базою закладу професійної освіти: яке матеріально-технічне забезпечення та інфраструктура у розпорядженні здобувачів освіти (навчальні кабінети, майстерні, лабораторії, бібліотеки, спортивні зали, їдальні, гуртожитки тощо).

Завдання 6. Відвідати й проаналізувати заняття з виробничого навчання. Звернути увагу на: володіння учнями (студентами) прийомами робіт, дотримання технічних і технологічних вимог при виконанні операцій, дотримання встановлених норм часу або виробітку, дотримання вимог правил безпеки та охорони праці.

Завдання 7. Подати схему розташування обладнання в лабораторії (майстерні) за фахом.

Завдання 8. Відвідати й проаналізувати заняття з теоретичної підготовки (як загальноосвітніх, так і дисциплін професійно-технічного циклу). Звернути увагу на: повноту знань учнів, системність знань, застосування набутих знань при розв'язанні навчальних завдань.

Завдання 9. Ознайомитися з робочими навчальними програмами із загальнотехнічних та спеціальних дисциплін та принципами планування.

Завдання 10. Вивчити систему оцінювання знань і вмінь учнів з дисципліни теоретичної підготовки (бали, критерії, звітність, технічні засоби).

Завдання 11. Ознайомитися з планом виховної роботи класного керівника (куратора) групи. Проаналізувати, які форми виховних заходів використовуються, їх тематику та напрями виховання. Звернути увагу на особливості виховної роботи у гуртожитку.

Завдання 12. Відвідати виховний захід з метою виявлення загальної організації колективу групи, його згуртованості, ролі активу, інтересу учнів (студентів) до заходів, рівня їх активності. Охарактеризувати методи виховної роботи, використані куратором групи в процесі роботи з учнями. Визначити стиль педагогічного спілкування.

Завдання 13. Запропонувати власні теми для виховних годин, що відповідають особливостям учнівської групи.

Тема 6. Виконання індивідуальних завдань з психологічних дисциплін

Завдання 1. За допомогою методу анкетування вивчити особливості навчальної мотивації учнів групи за анкетною вивчення мотивів навчальної діяльності учнів Б. Пашнева або анкетною «Мотиви навчальної діяльності» (додаток А). Результати оформити у відсотках, порівняти, зробити відповідний запис в щоденнику.

Завдання 2. За допомогою методу тестування вивчити особливості самооцінки учнів і представити аналіз в щоденнику психолого-педагогічних спостережень. Використати методiku «Експрес-діагностика рівня самооцінки» (додаток Б).

Завдання 3. Шляхом спостереження визначити вияви пізнавальної діяльності учнів на занятті та способи керування нею:

а) спостереження шляхів організації та підтримання уваги учнів на занятті (проаналізувати 1 заняття);

б) спостереження шляхів організації сприйняття навчальної інформації та його характер (1 заняття);

в) спостереження шляхів організації уваги чи сприйняття учнів (на вибір) (1 заняття).

Завдання 4. Користуючись методом спостереження проаналізувати вияви пізнавальної діяльності учнів на занятті та способи керування нею:

а) спостереження шляхів активізації пам'яті та її розвитку (1 заняття);

б) спостереження процесу активізації розумової діяльності учнів (1 заняття);

в) спостереження шляхів активізації пам'яті чи процесу активізації розумової діяльності учнів на занятті (1 заняття).

Завдання 5. Спостереження виховного впливу особистості педагога професійного навчання в процесі навчальної діяльності (проаналізувати 2 заняття). Використавши метод спостереження, проаналізувати шляхи виховання особистості учня в процесі навчальної діяльності. Визначити, як педагог враховував індивідуальні особливості учнів під час заняття.

Завдання 6. Проаналізувати у 3-х учнів зошити для письмових робіт з різних предметів і на підставі аналізу скласти характеристику учнів як суб'єктів навчальної діяльності.

Завдання 7. Методом аналізу продуктів діяльності визначити ригідність словникового запасу 3-х учнів (для аналізу використати твори, есе, інші письмові роботи із загальноосвітніх предметів учнів).

Завдання 8. Скласти звіт із практики:

1. Які особливості закладу професійної освіти.
2. Яким чином виявляється специфіка закладу професійної освіти у загальноосвітній та професійній підготовці учнів?
3. З якими напрямками освітньої діяльності у закладі професійної освіти Ви ознайомилися?
4. Які форми й методи роботи викладачів, класного керівника (куратора) Вас найбільше зацікавили?
5. Які труднощі виникли під час практики?
6. Ваші пропозиції.

Тема 7. Самоаналіз педагогічної діяльності в період практики.

Аналіз навчально-виховної діяльності за період практики.

Загальна характеристика проходження практики (ЗСО – назва, група, ППП куратора; загальні відомості про учнів (кількість, загальна характеристика стану здоров'я, суспільна та пізнавальна активність тощо)). Аналіз результативності навчальної та виховної роботи.

Визначення досягнення завдань практики.

Форма висловлення пропозиції щодо покращення організації та змісту виробничої практики.

Тема 8. Заповнення щоденника студента-практиканта.

Алгоритм роботи із щоденником. Фіксація базових заходів у відповідних блоках щоденника.

Аналіз із відповідальним за проходження практики від закладу професійної освіти результатів практичної діяльності. Визначення позитивних сторін роботи та орієнтирів у подоланні недоліків.

Організаційні заходи у роботі зі щоденником.

Тема 9. Підведення підсумків практики, захист звітної документації. Звітна конференція.

Атестація за підсумками педагогічної практики в закладах професійної освіти проходить як співбесіда за наданою звітною документацією по практиці (у формі захисту звітів) після виконання здобувачами вищої освіти всіх завдань в присутності викладачів – керівників практики.

Виставлення оцінок керівниками практики за результатами співбесіди, результатами оцінювання діяльності здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за час проходження практики викладачем за основним фахом, відображеної в моніторинговій карті.

Підсумкова конференція зі здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та керівниками практики. Обговорення питань, пов'язаних із труднощами, які виникали під час проходження практики, їх причинами і засобами усунення.

Обговорення позитивних моментів проходження практики, що залишили враження у здобувачів вищої освіти, пропозиції щодо організації педагогічної практики в закладах професійної освіти в майбутньому (щодо засобів забезпечення її ефективності), розгляд інші питання.

Розрахунок рейтингових балів, з урахуванням виконаних завдань.

4. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Форми контролю: письмовий звіт (робота із щоденником, оцінка характеристики на студента-практиканта, затвердженої печаткою закладу професійної освіти та ін.).

Вид контролю: диференційований залік.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Звітна документація здається студентами по завершенню проходження практики протягом наступного тижня керівнику практики від ЗВО на кафедру з урахуванням таких вимог:

- студенти звітують про виконання програми та індивідуальних завдань груповому керівнику педагогічної практики після закінчення терміну практики;

- загальна форма звітності за практику – подання письмового звіту, який підписаний безпосередньо керівником від бази практики з оцінкою діяльності під час практики;

- письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, характеристика на студента-практиканта, затверджена печаткою закладу професійної освіти) подається на перевірку керівнику практики від університету;

- звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуальних завдань, висновки й пропозиції;

- захист результатів практики відбувається у присутності керівника практики, викладачів фахових методик. Комісія приймає залік у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на базах практики в останні дні її проходження або у вищому навчальному закладі протягом 10 днів після завершення практики. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента;

- підсумкова конференція проводиться після закінчення практики;

- підсумки кожного виду практики обговорюються на засіданнях відповідних кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на вченій раді факультету;

- після закінчення педагогічної практики студенти повинні здати керівнику педагогічної практики відповідну документацію.

Здобувачі вищої освіти, які не виконали програму практики, за наявності поважної причини направляються на практику вдруге, у вільний від навчання час.

6. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ (РОЗПОДІЛ БАЛІВ)

Шкала оцінювання ECTS

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка шкалою ECTS
--	---------------------------

90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного проходження практики)
1-34	F (з обов'язковим повторним проходженням практики)

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне оцінювання виконання завдань				Сума
Виконання календарного плану практики	Результати виконання завдань	Навчальна та трудова дисципліна під час проходження практики	Оформлення звітної документації	
10	50	10	30	100

Критерії комплексного оцінювання результатів навчальної (педагогічної) практики

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Критерії оцінки
90-100	A	1.Звіт має всі структурні елементи, щоденник містить опис виконаних студентом під час практики завдань. 2.Студент виконав 100% програми практики. 3.Цілісно, системно, у логічній послідовності дає відповіді на поставлені запитання.
78-89	B	1.Звіт має всі структурні елементи, щоденник містить опис виконаних студентом під час практики завдань. 2.Студент виконав не менше 90% програми практики. 3.Грамотно надає відповіді, але допускає одну-дві несуттєві (непринципові) помилки, які під керівництвом викладача виправляє.
65-77	C	1.Звіт має всі структурні елементи, щоденник містить опис виконаних студентом під час практики завдань. 2.Студент виконав не менше 80% програми практики.

		3. Грамотно надає відповіді, але допускає одну-дві несуттєві (непринципові) помилки, які під керівництвом викладача виправляє.
58-64	D	1. Звіт має всі структурні елементи, щоденник містить опис виконаних студентом під час практики завдань. Зауваження, відмічені в рецензії керівника практики, до захисту усуває. 2. Студент виконав не менше ніж 70% програми практики. 3. Виявляє знання й розуміння основних положень матеріалу, але відповідає неповно, непослідовно. 4. Допускає неточності у визначенні понять, не вміє доказово обґрунтувати свою думку.
50-57	E	1. Звіт має всі структурні елементи, щоденник містить опис виконаних студентом під час практики завдань. Зауваження, відмічені в рецензії керівника практики, до захисту усуває. 2. Студент виконав не менше ніж 60% програми практики. 3. Виявляє знання й розуміння основних положень матеріалу, але відповідає неповно, непослідовно. 4. Допускає неточності у визначенні понять, не вміє доказово обґрунтувати свою думку.
35-49	FX	1. Складає і оформлює звіт з виробничої практики зі значними порушеннями вимог. Має негативний відгук керівника практики. 2. Студент виконав менше ніж 50% програми практики. 3. Демонструє повне незнання та нерозуміння матеріалу, не відповідає на поставлені запитання.
1-34	F	1. Складає і оформлює звіт з виробничої практики зі значними порушеннями вимог. Має негативний відгук керівника практики. 2. Студент виконав менше ніж 30% програми практики. 3. Демонструє повне незнання та нерозуміння матеріалу, не відповідає на поставлені запитання.

7. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Проведення практики передбачає поглиблення та розширення знань, умінь та навичок, отриманих здобувачем вищої освіти у ході вивчення навчальних дисциплін, орієнтованих на формування фахових компетенцій протягом п'яти семестрів.

Методика проведення навчальної (педагогічної) практики в закладах професійної освіти включає такі етапи:

1. Підготовчий, під час якого здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти знайомляться з метою та формами проведення практики, отримують завдання та вимоги щодо представлення результатів проведеної роботи.

2. Змістовно-організаційний, під час якого відбувається аналіз професійно-педагогічно діяльності, що передбачена планом проходження практики.

3. Підсумковий, під час якого проводиться звітування здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо проведеної роботи, перевірка набутих знань і вмінь, підбиття підсумків виробничої педагогічної практики в закладах професійної освіти.

8. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Положення «Про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті» URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2024/09/Pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-v-Berdianskomu-derzhavnomu-pedahohichnomu-universyteti-nova-redaktsiia-posylannia-na-publichnu-informatsiiu.pdf>
2. Положення «Про проведення практики студентів в Бердянському державному педагогічному університеті» URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2024/03/Nakaz-08-vid-9.02.2024-Pro-provedennia-praktyky-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-BDPU.pdf>
3. Жигір В.І. Методологічні засади професійної освіти: навчальний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2017. 143 с.
4. Жигір В.І. Дидактичні основи професійної освіти: навчальний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2021. 201 с.
5. Жигір В.І. Чернега О.А. Професійна педагогіка. Київ: Кондор, 2012. 336 с.
6. Кривильова О.А. Професійна діяльність викладачів професійно-технічних навчальних закладів: навчальний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2016. 228 с.
7. Кривильова О.А. Психолого-педагогічна підготовка майбутніх викладачів професійно-технічних навчальних закладів: теоретичний та методичний аспекти: монографія. Бердянськ: БДПУ, 2017. 305 с.
8. Основи професійної освіти: Підручник / М.В. Руденко, Р.А. Калениченко, Г.В. Капосльоз, Г.Л. Корчова. Київ: КНУБА, 2018. 613 с.
9. Корець М. С. Методика викладання технічних навчальних дисциплін: навчальний посібник / М. С. Корець. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. 240 с.
10. Коваленко О. Е., Брюханова Н. О., Корольова Н.В. Методика професійного навчання: дидактичне проектування: підручник для студентів інженерно-педагогічних спеціальностей. Харків: УПА, 2019. 204 с.
11. Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання: навч. посіб. / Ю.С. Красильник, Г.Л. Корчова, М.В. Руденко. Київ: КНУБА, 2021. 156 с.

12. Коваленко О.Е., Брюханова Н.О. Методика професійного навчання. Харків: Контраст, 2008. 483 с.
13. Коваленко О.Е. Дидактичні основи професійної освіти: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів інженерно-педагогічних спеціальностей / О.Е.Коваленко, Н.О.Брюханова, З.І.Гирич, В.В. Кулешова, О.О.Прохорова. Харків: ВПП «Контраст», 2008. 144 с.
14. Анісімов М.В. Теоретико-методологічні основи прогнозування моделей у професійно-технічних навчальних закладах: монографія. Київ-Кіровоград: ПОЛІУМ, 2011. 464 с.
15. Внукова О.М. Методологічні засади професійної освіти: навчальний посібник для студентів напрямів підготовки 6.010104 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості), 6.010104 Професійна освіта (Дизайн). Київ: КНУТД, 2015. 198 с.
16. Керекеша-Попова О.В. Керекеша-Попова О.В. Менеджмент у професійній освіті: навчально-методичний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2018. 240 с.
17. Керекеша-Попова О.В. Педагогічний менеджмент у професійній освіті: навчально-методичний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2018. 212 с.
18. Кравченко, Н.В. Теоретико-правові основи професійної освіти: навчальний посібник для студентів спеціальності «Професійна освіта» / Н.В. Кравченко. Бердянськ: БДПУ, 2014. 212 с.
19. Мирошниченко В.О., Мирошниченко Ю.А., Фролов Ю.М. Освітнє право у схемах та таблицях: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ. 2020. 145 с.
20. Ничкало Н.Г. Розвиток професійної освіти в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів: монографія. Київ: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. 125с.
21. Професійна освіта: Словник: навч. посібник / Уклад. С.У. Гончаренко та ін. ; ред Н.Г. Ничкало. Київ: Вища школа, 2000. 149 с.
22. Сисоєва С.О., Заскалета С.Г. Неперервна професійна освіта у документах Європейського Союзу. Київ: АПНУ, 2009. 275 с.
23. Щербак О.І. Професійно-педагогічна освіта: теорія і практика: монографія ; за ред. Н. Г. Ничкало. Київ: Наук. світ, 2010. 124 с.
24. Інституційний розвиток ПТНЗ: основні підходи до бізнес-планування та маркетингу: навчально-метод. посібник / за ред. Л. І. Даниленко. Київ: Егіс Плюс, 2008. 148 с.
25. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник. 2-е видання. Київ: Каравела, 2007. 400 с.
26. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: навч. посіб. 5-е видання. Київ: Вища школа, 2006. 487 с.
27. Трофімов Ю.Л. Інженерна психологія: підручник для студ. психол. спец. ВНЗ. Київ: Либідь, 2002. 262 с.
28. Павелків Р.В. Загальна психологія: підручник. Київ: Кондор, 2009. 576 с.
29. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2010. 544 с.
30. Варій М.Й. Психологія особистості: навчальний посібник для ст-тів ВНЗ. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 592 с.

31. Бех І. Виховання особистості: у 2-х кн.: Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2003. 341 с.
32. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: навчальний посібник для ВНЗ. 2-е видання. Київ: Вища школа, 2005. 343 с.
33. Кучерявий О.Г. Професійне самовиховання у вищій школі: навчальний посібник для ст-тів ВНЗ. Київ: Освіта України, 2010. 200 с.
34. Березовська Л.І. Самовиховання та саморегуляція особистості: навчальний посібник. Київ: Слово, 2011. 168 с.
35. Мельничук С.Г. Педагогіка: теорія виховання: навчальний посібник для ст-тів ВНЗ. Київ: Слово, 2012. 288 с.
36. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І., Вовк Л.П. Педагогіка: завдання і ситуації: практикум. 2-е видання. Київ: Знання-Пресс, 2006. 423 с.
37. Інноваційні технології навчання в умовах інформатизації освіти: навчальний посібник / Р.С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, М. М. Козяр, Л. С. Шевченко ; за ред. член-кор. НАПН України Гуревича Р. С. Львів: ЛДУ БЖД, 2015. 396 с.
38. Гуревич Р.С. Теорія і практика навчання в професійно-технічних закладах. Монографія. Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2010. 410 с.

Інтернет-ресурси:

1. www.bdpu.org/library
2. <http://www.nbuiv.gov.ua>
3. <https://scholar.google.com>
4. <https://mon.gov.ua/ua/tag/profesiyno-tekhnichna-osvita>
5. <https://imzo.gov.ua/osvita/profesiyno-tehnichna-osvita-2/profesiyna-osvita/>
6. <https://ivet.edu.ua/>
7. <https://profosvita.online/>
8. <https://registry.edbo.gov.ua/profesiyno-tekhnichna-osvita/>
9. <http://upecnpu.pnpu.edu.ua/>
10. <http://www.proftekhosvita.org.ua>
11. <http://pto-kyiv.com.ua>
12. <http://pedpresa.ua>
13. <https://osvita.ua/legislation/proftech/>
14. <https://ips.ligazakon.net>
15. <https://enic.in.ua/index.php/ua/systema-osvity/profesiyno-tehnichna-osvita>
16. <https://naurok.com.ua>
17. <https://lib.iitta.gov.ua/728477/1/%D0%94%D0%98%D0%94%D0%90%D0%9A%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%90%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
18. <https://core.ac.uk/download/pdf/32309061.pdf>
19. <https://core.ac.uk/download/pdf/33687761.pdf>
20. https://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3001/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%B2%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%83.pdf?sequence=1&isAllowed=y

21. <https://kpibs.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/126/2019/09/%D0%94%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D1%83-%D0%B2%D0%B8%D1%89%D1%96%D0%B9-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96.pdf>
22. https://shron1.chtyvo.org.ua/Buinytska_Oksana/Informatsiini_tekhnolohii_ta_tekhnichni_zasoby_navchannia.pdf

ДОДАТКИ

Додаток А

Методика вивчення мотивів навчальної діяльності учнів (Б. Пашнєв)

Анкета дає змогу методом парних виборів вивчити ставлення учнів до восьми основних мотивів навчальної діяльності. Вона складається з 28 пунктів, кожний з яких містить пари тверджень, які відображають зміст двох із восьми мотивів навчальної діяльності. Анкета сконструйована так, щоб можна було співвідносити вісім основних мотивів навчальної діяльності та виявляти мотиви, яким віддають перевагу.

Кожен мотив у анкеті позначений літерою алфавіту:

А - мотив зовнішнього примусу, уникання покарання;

Б - соціально орієнтований мотив обов'язку й відповідальності;

В - пізнавальний мотив;

Г - мотив престижу;

Д - мотив матеріального добробуту;

Е - мотив отримання інформації;

Ж - мотив досягнення успіху;

З - мотив орієнтації на соціально залежну поведінку.

Вік досліджуваного: з 12 років.

Інструкція. *Прочитайте пари запитань. Виберіть з кожної пари те запитання, яке найточніше відображає ваше бажання вчитися. Номер запитання й літеру варіанта відповіді запишіть в аркуші для відповідей. Майте на увазі, що запитання весь час повторюються, однак кожного разу в новому поєднанні. Тут немає "хороших" або "поганих" відповідей. Вибираючи одне й відкидаючи інше запитання, ви виявляєте власну індивідуальність.*

Текст анкети

1.А) Чи вас більше спонукає до навчання бажання уникнути покарання за невиконані завдання?

АБО

Б) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати знання, щоб приносити користь людям?

2.В) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мислити, пізнавати нове, невідоме, розв'язувати складні завдання?

АБО

Г) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути серед найкращих учнів?

3.Д) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати в майбутньому хорошу професію, хороші матеріальні умови?

АБО

Е) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути грамотною, ерудованою людиною?

4.Ж) Чи вас більше спонукає до навчання бажання будь-яку роботу виконувати якнайкраще?

АБО

З) Чи вас більше спонукає до навчання бажання, щоб інші не думали про вас погано, не бути гіршим за інших?

5.Б) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати знання, щоб приносити користь людям?

АБО

В) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мислити, пізнавати нове, невідоме, розв'язувати складні завдання?

6.Г) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути серед найкращих учнів?

АБО

Д) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати в майбутньому хорошу професію, хороші матеріальні умови?

7.Е) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути грамотною, ерудованою людиною?

АБО

Ж) Чи вас більше спонукає до навчання бажання будь-яку роботу виконувати якнайкраще?

8.А) Чи вас більше спонукає до навчання бажання уникнути покарання за невиконані завдання?

АБО

В) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мислити, пізнавати нове, невідоме, розв'язувати складні завдання?

9.Б) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати знання, щоб приносити користь людям?

АБО

Г) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути серед найкращих учнів?

10.В) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мислити, пізнавати нове, невідоме, розв'язувати складні завдання?

АБО

Д) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати в майбутньому хорошу професію, хороші матеріальні умови?

11.Г) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути серед найкращих учнів?

АБО

Е) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути грамотною, ерудованою людиною?

12.Д) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати в майбутньому хорошу професію, хороші матеріальні умови?

АБО

Ж) Чи вас більше спонукає до навчання бажання будь-яку роботу виконувати якнайкраще?

13.Е) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути грамотною, ерудованою людиною?

АБО

З) Чи вас більше спонукає до навчання бажання, щоб інші не думали про вас погано, щоб не бути гіршим за інших?

14. А) Чи вас більше спонукає до навчання бажання уникнути покарання за невиконані завдання?

АБО

Г) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути серед найкращих учнів?

15. Б) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати знання, щоб приносити користь людям?

АБО

Д) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати в майбутньому хорошу професію, хороші матеріальні умови?

16. В) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мислити, пізнавати нове, невідоме, розв'язувати складні завдання?

АБО

Е) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути грамотною, ерудованою людиною?

17. Г) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути серед найкращих учнів?

АБО

Ж) Чи вас більше спонукає до навчання бажання будь-яку роботу виконувати якнайкраще?

18. Д) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати в майбутньому хорошу професію, хороші матеріальні умови?

АБО

З) Чи вас більше спонукає до навчання бажання, щоб інші не думали про вас погано, щоб не бути гіршим за інших?

19. А) Чи вас більше спонукає до навчання бажання уникнути покарання за невиконані завдання?

АБО

Д) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати в майбутньому хорошу професію, хороші матеріальні умови?

20. Б) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати знання, щоб приносити користь людям?

АБО

Е) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути грамотною, ерудованою людиною?

21. В) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мислити, пізнавати нове, невідоме, розв'язувати складні завдання?

АБО

Ж) Чи вас більше спонукає до навчання бажання будь-яку роботу виконувати якнайкраще?

22.Г) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути серед найкращих учнів?

АБО

З) Чи вас більше спонукає до навчання бажання, щоб інші не думали про вас погано, щоб не бути гіршим за інших?

23. А) Чи вас більше спонукає до навчання бажання уникнути покарання за невиконані завдання?

АБО

Е) Чи вас більше спонукає до навчання бажання бути грамотною, ерудованою людиною?

24. Б) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати знання, щоб приносити користь людям?

АБО

Ж) Чи вас більше спонукає до навчання бажання будь-яку роботу виконувати якнайкраще?

25.В) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мислити, пізнавати нове, невідоме, розв'язувати складні завдання?

АБО

3) Чи вас більше спонукає до навчання бажання, щоб інші не думали про вас погано, щоб не бути гіршим за інших?

26. А) Чи вас більше спонукає до навчання бажання уникнути покарання за невиконані завдання?

АБО

3) Чи вас більше спонукає до навчання бажання, щоб інші не думали про вас погано, щоб не бути гіршим за інших?

27. А) Чи вас більше спонукає до навчання бажання уникнути покарання за невиконані завдання?

АБО

Ж) Чи вас більше спонукає до навчання бажання будь-яку роботу виконувати якнайкраще?

28. Б) Чи вас більше спонукає до навчання бажання мати знання, щоб приносити користь людям?

АБО

3) Чи вас більше спонукає до навчання бажання, щоб інші не думали про вас погано, щоб не бути гіршим за інших?

Оцінювання результатів

Відповідь оцінюється в 1 бал. Підсумовують кількість балів за кожним мотивом навчальної діяльності, що і дозволяє виявити мотиви, яким віддають перевагу.

АНКЕТА «МОТИВИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Мета: виявити мотиви навчальної діяльності учня методом анкетування.

Вік учнів: від 8 років.

Обладнання: роздруковані бланки анкет, олівці чи ручки.

Інструкція: «Уважно прочитайте анкету і оцініть твердження, які відповідають вашим прагненням і бажанням. На кожне твердження ви можете відповісти наступним чином:

1 – ніколи,

2 – іноді,

3 – часто,

4 – завжди.

В анкеті немає “правильних” чи “неправильних” відповідей. Відповідайте так, як ви

відчуваєте».

Текст анкети

1. Навчаюсь тому, що на уроках мені цікаво.

2. Навчаюсь тому, що змушують батьки.
3. Навчаюсь тому, що хочу отримувати гарні оцінки.
4. Навчаюсь для того, щоб підготуватися до майбутньої професії.
5. Навчаюсь тому, що в наш час навчаються всі, неосвіченим нині бути не можна.

6. Навчаюсь тому, що хочу завоювати авторитет серед товаришів по навчанню.
7. Навчаюсь тому, що подобається дізнаватися про щось нове.
8. Навчаюсь тому, що подобається вчитель з цього предмету.
9. Навчаюсь тому, що хочу уникнути поганих оцінок і неприємностей.
10. Навчаюсь тому, що хочу більше знати.
11. Навчаюсь тому, що люблю думати, міркувати.
12. Навчаюсь тому, що хочу бути в класі першим учнем.

Обробка отриманих результатів.

1. Проведіть класифікацію мотивів. Їх можна розділити на наступні групи:

- А) широкі соціальні мотиви – 4, 5;
- Б) мотивація благополуччя – 1, 11;
- В) престижна мотивація – 6, 12;
- Г) мотивація змісту – 7, 10;
- Д) мотивація пресом – 2, 9;
- Е) вузькі соціальні мотиви – 3, 8.

2. Виділіть провідні мотиви навчальної діяльності учня, проведіть якісний аналіз на

відповідність критеріям:

- А) багатство й розмаїтість мотивів;
- Б) соціальна цінність мотивів;
- В) присутність у структурі мотивації пізнавальних інтересів.

Додаток Б
Методика «Визначення рівня своєї самооцінки»
(розроблена Г.М. Казанцевою)

Методика пропонує певну кількість тверджень, навпроти яких ставиться один з трьох варіантів відповідей: «так» (+), «ні» (-), «не знаю» (?), які відповідають власній поведінці в аналогічній ситуації.

Бланк запитань

1. Звичайно я розраховую на успіх у своїх справах.
2. Більшу частину часу я знаходжуся у пригніченому стані.
3. Більшість ровесників зі мною радяться.
4. У мене не має невпевненості в собі.
5. Я настільки ж здібний і винахідливий як більшість оточуючих мене людей.
6. Часом я почуваю себе нікому не потрібним.
7. Я все роблю добре (будь-яку справу).
8. Мені здається, що я нічого не досягну в майбутньому.
9. У будь-якій справі я вважаю себе правим.
10. Я роблю багато такого, про що потім жалкую.
11. Коли я дізнаюся про успіхи кого-небудь, кого я знаю, то сприймаю це як власну поразку.
12. Мені здається, що всі навколо дивляться на мене з осудом.
13. Мене мало турбують можливі невдачі.
14. Мені здається, що успішному виконанню доручень чи справ мені заважають перешкоди, яких мені не подолати.
15. Я рідко жалкую про те, що вже зробив.
16. Оточуючі мене люди більш привабливі, ніж я.
17. Я думаю, що я постійно комусь необхідний.
18. Мені здається, що я навчаюся гірше за інших.
19. Мені частіше щастить, ніж не щастить.
20. У житті я завжди чогось боюся.

Підрахунок результатів.

Підраховується кількість позитивних відповідей (+), спочатку за непарними номерами, а потім за парними. Від першого результату віднімається другий. Кінцевий результат знаходиться в інтервалі від -10 до +10.

Інтерпретація

від -10 до -4 свідчить про занижену самооцінку
від -3 до +3 – про адекватну самооцінку
від +4 до +10 – про завищену самооцінку.

Додаток В

**Оформлення титульної сторінки звітної документації
проходження педагогічної практики**

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти
Кафедра професійної освіти та технологій

ЗВІТ
з навчальної (педагогічно практики)

здобувача вищої освіти _____ Салацької Юлії Володимирівни _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
(назва)

Спеціальність _____ А5.33 Професійна освіта (енергетика, електротехніка та
електромеханіка) _____
(назва)

_____ 3 _____ курс, група _____ 3Ен _____

Термін проходження
педагогічної практики: з «_____» _____ 20__ р.
по «_____» _____ 20__ р.

Місце проходження педагогічної практики: _____

(повна назва навчального закладу)

Керівник практики
За місцем проходження _____ /ПІБ керівника/
(підпис)

Керівник практики від університету _____ /ПІБ керівника/
(підпис)

Результативна оцінка

Додаток Г

Опис навчально-методичного і технічного забезпечення кабінету (або лабораторії) для проведення занять з дисциплін енергетичного спрямування

1. Загальні відомості про кабінет (відповідність паспорту кабінету).
2. Призначення та основні напрями роботи кабінету (мета створення, завдання створення, використання для інших дисциплін тощо).
3. Основні форми організації освітнього процесу в кабінеті (тривалість, періодичність навчальних занять, чисельність навчальних груп, позаурочна робота у кабінеті).
4. Матеріально-технічне оснащення кабінету (комплектація обладнання, електротехнічне обладнання, системне програмне забезпечення).
5. Навчально-методичне забезпечення (навчальні програми, інструкції до лабораторних і практичних робіт, інструкції з безпеки життєдіяльності тощо).
6. Засади керування роботою кабінету (нормативне забезпечення, обов'язки завідуючого кабінетом та лаборанта).

Зміст опису повинен відповідати діючим нормативним вимогам державних санітарних правил та норм, Положень про обладнання та влаштування кабінету, актів про введення в експлуатацію, наказів відповідних підрозділів про організацію навчально-виробничого процесу.

Опис кабінету оформлюється у довільній формі (текст або таблиця). Обов'язково слід вказати посилання на нормативні документи з зазначенням номеру та дати реєстрації.

Додаток Д
Оформлення щоденнику спостережень

Титульна сторінка

ЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти
Кафедра професійної освіти та технологій

**Щоденник особистих спостережень
при проходженні навчальної (педагогічної) практики**

студента _____ курсу _____ групи

(прізвище, ім'я, по батькові)

Термін проходження
педагогічної практики: з «___» _____ 20__ р.
по «___» _____ 20__ р.

Місце проходження
педагогічної практики:

(повна назва навчального закладу)

Внутрішнє оформлення:

Дата	Особисті спостереження	Пропозиції

Щоденник спостережень ведеться протягом всього терміну проходження педагогічної практики. Студент-практикант робить записи про об'єкти, що привернули увагу, та викладає власні пропозиції як організації освітнього процесу, так і організації внутрішнього розпорядку закладу професійної освіти.

Заклад професійної освіти –

Клас (група) –

Класний керівник (куратор) (П.І.Б.) _____

Викладач з _____ (П.І.Б.) _____

Викладач з _____ (П.І.Б.) _____

Майстер виробничого навчання з _____ (П.І.Б.) _____

Майстер виробничого навчання з _____ (П.І.Б.) _____

Директор закладу професійної освіти (П.І.Б.) _____

Заступник директора з навчальної роботи закладу професійної освіти (П.І.Б.)

Заступник директора з виховної роботи закладу професійної освіти (П.І.Б.)

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

РОЗКЛАД ДЗВІНКІВ

СПИСОК УЧНІВ ГРУПИ

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...
8. ...
9. ...
-

№ п/п	Тема уроку	Дата	Відмітка про виконання
	<u>I. Навчальна робота</u>		
№ п/п	Тема уроку	Дата	Відмітка про виконання

№ п/п	Тема виховного заходу	Дата	Відмітка про виконання
	<u>II. Виховна робота</u>		
№	Тема виховного заходу	Дата	Відмітка про

п/п			ВИКОНАННЯ
№ п/п	Зміст роботи	Дата	Відмітка про виконання

--	--	--	--

Додаток Е

Схема психолого-педагогічного аналізу виховного заходу

Мета проведення аналізу

- наукове обґрунтування педагогічної доцільності методів і прийомів проведення виховних завдань;
- встановлення ступеню їх відповідності віковим особливостям, а також рівня розумового і морального розвитку учнів;
- визначення їх педагогічної ефективності, тобто сили впливу на розум, почуття, волю учнів.

Схема проведення аналізу

1. Чим був мотивований вибір теми виховного заходу?
2. Чи є план позакласного заходу, наскільки він відповідає поставленій меті?
3. Чи проводилась підготовка учнів до проведення позакласного заходу, як саме?
4. Чим досягався виховний вплив на учнів (словом, прикладом, діяльністю самих учнів і т.ін.).
5. Активність учнів у виховному закладі і чим це пояснюється?
6. Відношення учнів до проведення виховного заходу, чи був проявлений інтерес та відповідальне відношення, в чому це виявилось?
7. Наскільки добре зрозуміли і засвоїли учні зміст виховного заходу, за якими ознаками можна про це дізнатися?
8. Які моменти позакласного заходу викликали в учнів помітні переживання, емоції? Які були ці емоції і під впливом чого вони виникли?
9. Яка роль виховного заходу щодо виховання учнів:
 - правильних моральних уявлень і переконань;
 - морально-вольових якостей;
 - естетичних почуттів і нахилів;
 - трудових навичок і свідомого відношення до праці?
10. Що було позитивного і негативного в діяльності студента-практиканта?
11. Які недоліки мали місце в проведенні заходу, як його можна було покращити, що слід було змінити?

Додаток Ж

СХЕМА **психолого-педагогічної характеристики** **на учня середнього та старшого віку**

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО УЧНЯ

Прізвище, ім'я, по-батькові. Стан здоров'я і фізичного розвитку. Побутові та сімейні умови життя: матеріальне забезпечення сім'ї, кількість дітей, стан їх виховання в сім'ї, наявність батьків, взаємовідношення між батьками та дітьми в сім'ї. Основний зміст та форми сімейного дозвілля.

II. РІВЕНЬ РОЗВИТКУ ПСИХІЧНИХ НОВОУТВОРЕНЬ УЧНЯ (довільність, внутрішній план дії, самоконтроль, рефлексія)

III. ХАРАКТЕРИСТИКА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНЯ

- а) особливості уваги, її зосередженість, стійкість, розподіл;
- б) усвідомленість сприймання матеріалу, швидкість усвідомлення;
- в) особливості пам'яті (переважаючі види запам'ятання, тип пам'яті, точність і готовність пам'яті);
- г) розвиток мислення (диференціювання суттєвих і другорядних ознак, загальних і абстрактних понять, чи вмiє порівнювати, узагальнювати, робити самостійні висновки, розглядати явища в їх виникненні та розвитку, чи швидко знаходить шляхи вирішення);
- д) розвиток мовлення (словниковий склад, граматична правильність, образність, культура мовлення).

IV. ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВІ ЯКОСТІ УЧНЯ

Наявність інтелектуальних, моральних та естетичних почуттів. Вплив почуттів на навчальний процес.

Позитивні (наполегливість, витримка, рішучість, сміливість) та негативні (впертість, легка навіюваність) якості волі.

V. СПРЯМОВАНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ЗДІБНОСТІ

- а) інтереси учня, їх глибина та активність. Чи любить читати? Що саме читає?
- б) чи є особливі здібності до якої-небудь діяльності (до музики, малювання, технічної творчості та ін.) і в чому вони виявляються.

VI. ТЕМПЕРАМЕНТ І ХАРАКТЕР УЧНЯ

Особливості темпераменту (рухомість, урівноваженість, збудливість). Риси характеру, що формується (правдивість, чесність, соромливість та ін.). Взаємозв'язок темпераменту з характером.

Навички культурної поведінки (гігієнічні, культурні, естетичні).

VII. ДИСЦИПЛІНОВАНІСТЬ

а) загальна характеристика поведінки (веде себе спокійно, стримано, виявляє непосидючість);

б) виконання режиму (додержується режиму, порушує навмисно, за недбалістю, не встигає вкласти у відведений час);

в) виконання вимог дорослих (охоче чи за примушенням, часто відмовляється від них і від яких саме);

г) найбільш типові порушення дисципліни.

VIII. НАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Рівень знань (переважаючи оцінки, чи однаково встигає з різних дисциплін). Інтерес до знань та ставлення до навчання. Труднощі в навчанні. Ставлення до схвалення або осуду вчителів чи батьків.

Мотиви і стимули навчання (набування знань, намагання не підвести клас, не засмучувати батьків, побоювання бути покараним, прагнення виділитися та ін.).

IX. ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Ставлення до праці. Побутова праця в сім'ї. Участь у самообслуговуванні, у суспільно-корисній діяльності колективу. Наявність трудових навичок та вмінь. Обізнаність із професіями. Професійна само визначеність.

X. ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖСОСІБНИХ СТОСУНКІВ УЧНЯ В КОЛЕКТИВІ

Ставлення до однокласників (поважає їх, байдужий до них чи ні). З ким дружить і на чому базується дружба? Наявність конфліктів з іншими учнями, їх причини. Становище в колективі (чи користується повагою, авторитетом, чим це зумовлюється).

Рівень сформованості колективістських якостей.

XI. ЗАГАЛЬНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ВИСНОВКИ

а) основні достоїнства та недоліки особистості учня;

б) рівень розумового розвитку та моральної вихованості;

в) причини існуючих недоліків (умови сімейного виховання, стан здоров'я, відсутність певних здібностей та ін.);

г) визначення найважливіших психолого-педагогічних завдань та шляхів подальшої виховної роботи з учнями.